ארגון עובדי המים
Israel Water Works Association

25.5.2020

לכבוד
ציבור חברי ארגון עובדי המים

הנדון: האצת פרויקטי תשתית במשק האנרגיה והמים לעידוד צמיחה כלכלית

א. מבוא

בתאריך 3.5.2020, בעוד מדינת ישראל נמצאת בתהליך מתמשך של הקלות ויציאה ממשבר הקורונה, פרסם משרד האנרגיה והמים מתווה יזום להאצה של מספר רב של פרויקטים בתחום התשתיות שבאחריות המשרד בעת ההיא ובהם פרויקטים בתחום משק המים. (מצורף).
מסמך משרד האנרגיה והמים (לעת פרסומו), עוסק במגוון רב של נושאים שמשמעותם רבה למשק הישראלי ולאזרחי המדינה.
העקרונות המרכזיים שמנחים את נייר העמדה של משרד האנרגיה והמים (בעת ההיא), הנם: החזרת המשק לצמיחה ופיתוח, חובת התועלת המשקית לטווח ארוך ביחס של השקעה/תועלת, הסרת חסמים רגולטיביים ובירוקרטיים, יצירת סביבה עסקית חיובית ועוד.
עמדת משרד האנרגיה שמקורות המימון לביצוע אותם פרויקטים פורצי דרך, יבואו מאחד מהמסלולים הבאים: מימון תקציבי (כפי שהיה בעבר במשק המים), מימון תעריפי (המצב הנוכחי במשק המים), שיתוף המשק הפרטי (המצב הנוכחי במשק המים), מימון פרטי (מצב נוכחי במגזרים שונים במשק המים כגון מגזר ההתפלה).
המסמך מפרט את מגוון התחומים אליו הוא מתייחס, כאשר סיכום ההשקעות במשק האנרגיה והמים במתווה האצה של הפרויקטים השונים, מסתכם בסכום של 25 מיליארד שקלים חדשים.

ב. פרק המים

ניתן להבחין בהתייחסות שונה של המשרד במסמך זה, למשק המים:

1. בעוד שברוב סעיפי הפיתוח המובאים במסמך, ניתן להבחין שהמשרד מדגיש את חשיבות פתיחת הנושא והסעיף לתחרות יזומה ולו רק על מנת להגיע ליעילות ועלויות מינימום מכסימליות (באמצעות מכרזים, שותפויות עם יזמים פרטיים, משקיעי הון ועוד). כלומר, מגמה של פתיחת משק התשתיות לתחרות. בעוד שהמעיין בפרק המים יבחין במגמה הפוכה של סגירת משק המים לתחרות ולמעשה רק שני גורמים יפעלו בתחומו: יצור המים (התפלה וקידוחים) והולכה. התוצאה היא שתיווצר הגבלה על יכולת הבקרה היעילות והחיסכון.
2. סופו של פרק המים מדגיש בעיקר את חברת מקורות וישנה אמירה כללית לשיתוף יזמות של המגזר הפרטי.

ארגון עובדי המים | ייעוץ, תכנון וטיפול במערכות מים וסביבה
קיבוץ אייל ד.נ שרון תיכון מיקוד 45840 | טלפון: 09-7903444 | פקס: 09-7903440
www.iwwa.co.il | Mail: iwwa@iwwa.co.il | שתף בפייסבוק

3. משמעות אמירה זו:

א. עלויות הפיתוח של חברת מקורות (1.5 מיליארד שקלים חדשים בשנה וכ- 15 מיליארד ש"ח במצטבר במהלך השנים הקרובות), מוכרות לה על ידי המדינה באמצעות מנגנון התעריפי.

ב. לרגולטור יכולת מוגבלת בכל הנוגע לבקרה ופעולה במנגנון של קנסות. כדוגמא לכך בימים אלו אנו עדים למתרחש באספקת המים לבקעת הירדן.

לאורך זמן הדבר מביא ליעילות נמוכה ותשלומי יתר באמצעות התעריפים השונים.

4. צריך לבחון על פי המציאות את האמירה על האצת ההשקעות במשק המים.

א. על פי החלטת הממשלה משק המים פועל למתן מענה לשנות בצורת (החלטת הממשלה מס' 3866 שעניינה "תכנית אסטרטגית להתמודדות עם תקופות בצורת במשק המים בשנים 2018-2030"). החלטה זו קרמה עור וגידים בהיבטים של תוכניות ארוכות טווח והתמחור שלהן. אין קשר בין שנעשה ותוקצב למתווה האצה ליציאה ממשבר הקורונה.

ב. האמירה על פיתוח משק המים באמצעות המגזר הפרטי אחרי סיום הרפורמה במקורות, היא אמירה קובעת מציאות. המשמעות היא שאין תחרות אמיתית אלא ביצוע במסגרת עבודות חוץ שמקורות יאלצו להוציא (וגם זה אחרי הבטחת היקף עבודות שיבוצעו על ידי חב' שח"מ).

5. לא ברור באם העלויות של פיתוח משק המים כלולים בסך כל המסגרת המוערכת של המתווה – 25 מיליארד ש"ח. על פניו, ולאור הנאמר בסעיף 3 א', אין עלות פיתוח משק המים כלולה במתווה היציאה והאצת המשק.

6. לסיכום:

א. בניגוד לרוב הסעיפים והתחומים שבמכתב משרד האנרגיה **והמים**, שמגמת פניהם היא ליצירת תחרות, מסלול משק המים הוא בכיוון הפוך המוביל לסגירתו בפני תחרות אמיתית.

ב. מגמה זו עומדת בסתירה להצהרות הממשלה על פתיחת המשק ליזמות ותחרות ומה שאמור לנבוע מכך.

איתן ישראלי
ארגון עובדי המים

ארגון עובדי המים | ייעוץ, תכנון וטיפול במערכות מים וסביבה
קיבוץ אייל ד.נ שרון תיכון מיקוד 45840 | טלפון: 09-7903444 | פקס: 09-7903440
www.iwwa.co.il | Mail: iwwa@iwwa.co.il | שתף בפייסבוק